

Dolgoznak a fúrótornyok Budapest utcáin...

Harminc méter mélységig kutatják a földalatti gyorsvasút talaját

A főváros rendezése, világvárosi újjáépítése a földalatti gyorsvasút elkészítése most már nemcsak a tervező szakemberek problémája, hanem a belpolitikai életnek is előterébe került. Népi demokráciánk vezető politikusai a terygazdálkodás új vonalába állították be ezt az országos jelentőségű kérdést.

A tervek szerint az a megoldás merül fel, hogy a földalatti gyorsvasút egyik vonala a Szent István körházról az Üllői-úton és a Nagykörúton át a Nyugati-pályaudvarig visz. A másik vonal a Keletitől indul ki, átmev a Duna alatt, s a Krisztina-körúton, majd a Mártírok-útján továbbhaladva a Duna alatt tér vissza. A pesti oldalon aztán a Hungária-körút alatt mev. A külváros utazóközönségét magabaszíva ismét a Dunához ér, a Duna alatt átmev és kivezet egészen a Kelenföldi-pályaudvarig. Hogy a meglévő földalatti se maradjon meg a millenáris Magyarország idejének technikai eredményeinél — ezt is továbbvezetik. A jelenlegi Vörösmarty-téri végállomástól a Duna mentén kivisz a Boráros-térig.

Most a főváros talajösszetételét vizsgálják. Egyszerre különböző helyeken hatalmas fúrótornyok állnak.

Ezek 4—5 napig fúrnak egy ponton, hogy a talaj összetételét megvizsgálják. Kössünk ki a Rákóczi-út és a Somogyi Béla-út kereszteződésénél.

A fúrótorony nem nagyon magas, de különös szerkezete, működése — ahogyan furcsa „injekcióstüvel” valósággal megszonázza a talajt — egészen rendkívüli látvány! De szóljain meg a munkát vezető mérnök:

— A Duna alatt átvezető három alagúttal felépülő földalatti gyorsvasúthálózat ritka szép műszaki feladatához nem ezekkel a talajvizsgáló fúrásokkal kezdett neki a műszaki gárda — mondotta bevezetőként. — Ez már a hároméves tervvel egyszerre került végsőkig pontos és lelkiismeretes kidolgozás alá! Az előkészítés is próbára tette az ide tartozó tudománysszakok válogatottabb tagjait. A legszigorúbb mértékkel mérve is kiderült, hogy semmiféle alapvető műszaki elgondolásban nem hibáztak.

Mire épült Budapest

— Általában 30 méter mélységig kell „átszonázni” azt a rendkívül sokféle összetételű talajt, amelyhez

hasonló egységtelen „fundamentumra” nem épült még világváros! Mert akár Páris, Londont, Berlint vagy New Yorkot vesszük — más a helyzet! Miért épülhetnek például New Yorkban felhőkarcoló masztodonok iszonyú súllyal terpeszkedve a talajra? Mert kemény vulkánközet alattuk a fundamentum! Páris kemény mészkőpadra települt, Londont meg ércvállú Anteuszként tengeri eredetű száraz agyag tartja vállain. Berlin is agyaglábakon áll. Viszont Budapest altalaja nagyon sokféleképpen rétegződött. A főváros történelmi hajnalán a Duna még a mai Nagykörút, a Hungária-út és Rákospatak vonulataiban kanyargatja végig szeszélyes deliát. A mai Nagykörút helyén a török hódoltság idejében a basák még vigan csónakáztak ezen a Dunaágon.

— Ezért van az, hogy például a Rákóczi-tér környéke alapozás szempontjából ma is a leggyalázatosabb és a talajúv néha egy-két méterre is felúv. A Nagykörúton a nagy épületlombóknél többször 6—8 centiméteres süllyedés is bekövetkezett.

Földmag paraffinban

— Ezek a mostani talajszondázások azért mennek 30 méter mélységig, hogy ne csak a gyorsvasút építményét körülvevő 10 méter mélységben lévő talaj összetételét ismerjük, hanem hogy megismerjük azokat a még lentebbi rétegeket is, amelyekre a gyorsvasút súlyos szerkezete ráadja egész terhét! A talaj rétegződésére, annak nedvességére, belső tartóerejére azután csak egy roppant bonyolult laboratóriumi vizsgálatok adnak majd végső feleletet! A vázlattervezés is csak ezek után indulhat meg, hogy az építkezés végrehajtásánál semmiféle kjszámíthatatlan esetlegesség ne okozhasson károkat.

A fúrás vezetője éppen paraffinba teszi az egyes talajrétegekből való, zavartalanul felhozott földmagot. Ezt se össze nem gyurják, se a víztartalmát nem engedik elveszíteni. Itt a szemünk előtt húzzák fel a furcsa „injekcióstük” hüvelyét; ezeket a „földmagokat”. A paraffinba helyezett magot rögtön útnak indítják, hogy a felépülő gyorsvasút fundamentumának vizsgálati anyagát az erre a célra felállított laboratórium minél gyorsabban megvizsgálja.